

Sygn. akt III Ca 443/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Gajewski

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Państwowych Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. P.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni

z dnia 19 lipca 2016r. sygn. akt I C 205/16 upr.

1. oddała wnioski dowodowe zawarte w apelacji,
2. oddała apelację.

Sygn. akt III Ca 443/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Państwowe S.A. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. P. kwoty 550,- zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od tej kwoty od dnia 2 lutego 2014 r. do dnia zapłaty oraz domagał się zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, iż pozwany zlecił mu wykonanie wyceny lokalu mieszkalnego numer (...), położonego w budynku nr (...) w N.. Na podstawie złożonego oświadczenia pozwany zobowiązał się do zapłaty powodowi należności za wykonaną usługę. Powód w sposób prawidłowy wykonał zlecenie i wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) z dnia 18.01.2014 r. na kwotę 550,- zł z terminem płatności 1.02.2014 r. z terminem wykonalności 2.02.2014 r. Pozwany nie uregulował należności.

Nakazem zapłaty z dnia 14.12.2015 r. wydanym w sprawie o sygn.. akt VI Nc-e 2337018/15 w postępowaniu upominawczym Sad Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeczności od nakazu zapłaty pozwany M. P. poniósł, iż nigdy nie złożył oficjalnego oświadczenia o zamiarze nabycia danego lokalu mieszkalnego. Przyznał, że faktura rzeczywiście była wystawiona na jego nazwisko, jednak nie ustalał takiej kwoty. Oświadczenie z dnia 5.07.2015 r. było tylko wstępnym oświadczeniem, co do dalszych wystąpień o wykup mieszkania. Zdaniem pozwanego osoba, która zbierała te podpisy poinformowała go, że będą jedynie w części płacić za tę wycenę tylko osoby, które zdecydują się na wykup a kwota miała wynosić 50-60,- zł. W oświadczeniu nie

wskazano kwoty wyceny. Pozwany podkreślił, iż chciał znać ewentualną kwotę za wycenę, ale nie został wcześniej o tym poinformowany, dowiedział się dopiero jak został postawiony przed faktem dokonanym.

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2016r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami postępowania uznając je za uiszczone w całości

Sąd I instancji powyższe rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

M. P. jest najemcą mieszkania zakładowego numer (...) w budynku numer (...) w N., składającego się z dwóch izb o powierzchni użytkowej (...) m² należący do (...) Państwowych S.A. z siedzibą w W.. Powód rozpoczął procedurę sprzedaży lokali mieszkalnych. Powód podjął działania mające na celu ustalenie ceny poszczególnych lokali (w tym lokalu zajmowanego przez pozwanego M. P.), aby następnie umożliwić zainteresowanym lokatorom ich nabycie. W tym celu powód dokonał wyboru w drodze przetargu rzeczoznawcy majątkowego tj. Biuro (...) prowadzone przez W. R. w S.

Zgodnie z § 6 ust. 3 Regulaminu ustanawiania przez (...) Spółkę Akcyjną odrębnej własności i sprzedaży samodzielnych lokali mieszkalnych wraz z pomieszczeniami przynależnymi, garażami oraz niezbędnymi do korzystania z nich gruntami m.in. koszty ustalenia wartości nieruchomości - ponosi nabywca. Pismem z dnia 1.07.2013 r. rzeczoznawca majątkowy W. R. (Biuro (...)) poinformowała M. P., że w dniu 5.07.2013 r. o godzinie 11.30 sukcesywnie planowana jest na zlecenie Oddziału Gospodarowania (...) w G. inwentaryzacja lokali mieszkalnych z pomieszczeniami przynależnymi oraz opis lokali mieszkalnych do wyceny.

W dniu 5 lipca 2013 r. do lokalu zajmowanego przez pozwanego przyszli pracownicy Biura (...) celem dokonania oględzin i pomiaru zajmowanych pomieszczeń. Pozwany M. P. podpisał oświadczenie, w którym wyraził zgodę na dokonanie wyceny lokalu mieszkalnego i zobowiązał się do zapłaty kosztów tej wyceny, po wystawieniu faktury VAT przez (...) S.A. Oddział Gospodarowania (...). W chwili dokonywania pomiarów oraz podpisywania oświadczenia pozwany nie został poinformowany o wysokości kosztów wyceny. Powód nie poinformował pozwanego jak też pozostałych najemców lokali mieszkalnych o wysokości kosztów wyceny ich lokali przed przystąpieniem pracowników Biura (...) do wykonywania swoich czynności pomiarowych oraz związanych z ustaleniem wartości lokali.

Informację o wysokości wartości lokalu mieszkalnego określonej przez rzeczoznawcę majątkowego w operacie szacunkowym M. P. otrzymał pierwszy raz w piśmie z dnia 6.08.2013 r. zatytułowanym „zawiadomienie”, gdzie znajdowała się również informacja o kwocie należnej z tytułu dokonanej wyceny lokalu mieszkalnego w kwocie 615,- zł. W dniu 18.01.2014 r. została wystawiona faktura VAT nr (...) na kwotę 615,- zł brutto z tytułu kosztów wyceny lokalu mieszkalnego. Pozwany M. P. w pismach z dnia 25.03.2014 r. i 25.04.2014 r. nie zgodził się z obciążeniem go opłatą za wycenę nieruchomości.

Pozwany M. P. dokonał wpłaty kwoty 65,- zł tytułem wyceny lokalu mieszkalnego na rachunek (...) S.A. Oddział (...) w dniu 12.07.2014 r. Przesądowym wezwaniem do zapłaty z dnia 26.09.2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 550,- zł. Pozwany nie uregulował należności.

Stan faktyczny sprawy Sąd I instancji ustalił w oparciu o przedłożone przez stronę powodową dokumenty, zeznania świadków oraz wyjaśnienia pozwanego, dokonując oceny powyższych dowodów pod kątem ich wiarygodności.

Sąd Rejonowy uznał, iż strony łączył stosunek zobowiązaniowy na postawie, którego powód zobowiązał się do dokonania wyceny lokalu mieszkalnego w celu umożliwienia pozwanemu, jako najemcy - jego wykupu a pozwany zobowiązał się do zapłaty kosztów tej wyceny. Powyższa okoliczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Sporna w niniejszej sprawie była natomiast wysokość należnych kosztów za sporządzenie przez rzeczoznawców wyceny lokalu, którymi obciążył powód w całości pozwanego. Sąd I instancji wskazał, iż powód nie przedłożył żadnych dokumentów z treści, których wynikałoby, iż takie koszty wyceny rzeczywiście poniósł, nie wynika nadto ze zgromadzonego materiału dowodowego, że o wysokości tych kosztów składających się przecież na treść zobowiązania czy choćby zasadach ich naliczania wiedzieli sami zainteresowani w tym pozwany.

Wobec braku wcześniejszych ustaleń z pozwanym odnośnie kosztów wyceny lokalu sporządzonej przez rzeczoznawców, Sąd został pozbawiony w istocie możliwości kontroli tej okoliczności. Dowód w postaci podpisanego oświadczenia przez pozwanego, iż zgadza się on na dokonanie wyceny jak też zapłatę jej kosztów, choć stanowi dowód istnienia zobowiązania po stronie pozwanego to już nie dowodzi istnienia tegoż zobowiązania w wysokości dochodzonej w pozwie. Oświadczenie to bowiem nie zawiera jakichkolwiek, niezbędnych danych do weryfikacji wysokości takiego żądania.

Zdaniem Sądu, żaden z dowodów zgłoszonych przez powoda nie okazał się wystarczający dla ustalenia - w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości - że stronie powodowej rzeczywiście przysługuje do pozwanej kwota objęta żądaniem pozwu.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd oddalił powództwo, o czym orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie:

I. art. 232 kpc w zw. z art. 6 kc poprzez błędne uznanie, iż strona powodowa nie wykazała dowodów na poparcie swoich twierdzeń i wniosków, z których wywodzi skutki prawne, w szczególności poprzez uznanie, że dowody przedłożone do akt sprawy nie udowodniły istnienia zobowiązania w wysokości dochodzonej w pozwie, podczas gdy prawidłowa analiza dowodów winna doprowadzić Sąd do konkluzji, iż roszczenie zostało udowodnione w wysokości dochodzonej pozwem,

II. art. 229 kpc poprzez niezastosowanie i pominięcie faktu dokonania przez pozwanego wpłaty w wysokości 65 zł, co w ocenie strony powodowej stanowiło uznanie roszczenie i przyznanie, iż pozwany miał wiedzę o konieczności pokrycia przez niego kosztów wyceny,

III. naruszenie art. 60 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i pominięcie faktu wyrażenia przez pozwanego woli zapłaty kosztów wyceny lokalu, które doprecyzowane miały zostać poprzez wystawienie faktury VAT przez stronę powodową,

IV. art. 353¹ kc poprzez pominięcie zasady, iż strony układają stosunek zobowiązaniowy według własnego uznania.

W związku z powyższymi zarzutami wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach za obie instancje.

W uzasadnieniu obszernie odniesiono się do w/w zarzutów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku dowodowego zawartego w treści apelacji. Zgodnie z art. 505¹¹ § 1 i 2 kpc sąd drugiej instancji nie przeprowadza postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentu, przy czym paragrafu poprzedzającego nie stosuje się, jeżeli apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem pierwszej instancji. Uwzględniając okoliczności, na które powoływała się strona powodowa wniosek dowodowy zawarty w apelację, winien być złożony w odpowiedzi na sprzeciw, od samego początku postępowania okoliczności, których wniosek dotyczył były, bowiem sporne. Adresatem reguł prekluzji dowodowej są strony, nie jest nim zaś sąd rozpoznający sprawę. W sprawach, w których obowiązują reguły prekluzji dowodowej skorzystanie z przyznanej sądowi dyskrecjonalnej władzy w zakresie dopuszczenia dowodu powinno być szczególnie rozważne i podejmowane z umiarem ...w przeciwnym, bowiem razie Sąd naraża się na zarzut naruszenia prawa do bezstronnego

sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). (orz. Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2007r., III CSK 108/07).

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób właściwy rozważył wszystkie dowody i okoliczności i na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, nie przekraczając w tej mierze zasady swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji podejmując zaskarżone rozstrzygnięcie nie naruszył także przepisów prawa materialnego i dlatego Sąd Okręgowy akceptuje argumenty przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

Za bezzasadny Sąd Okręgowy uznał zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Zgodnie z wyrażoną w art. 233 kpc zasadą swobodnej oceny dowodów, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, a zatem z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Wprawdzie przewidziane w art. 233 §1 kpc kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów mogą być przedmiotem kontroli odwoławczej, jednak powołanie się na naruszenie cytowanego przepisu nie może polegać tylko na przedstawieniu odmiennego stanu faktycznego ustalonego na podstawie własnej oceny dowodów. Skarżący może jedynie wykazywać, że sąd pierwszej instancji rażąco naruszył ustanowione w powołanym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, a w konsekwencji naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie zebranego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2000r. III CKN 842/98).

Przenosząc powyższe w realia niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał dokonaną przez Sąd I Instancji ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego za prawidłową i obiektywną. Sąd Rejonowy ocenił wiarygodność poszczególnych środków dowodowych z uwzględnieniem ich indywidualnych cech oraz obiektywnych okoliczności im towarzyszących i odnoszących się do przedmiotowej sprawy. Ocena tych dowodów odpowiadała regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań pomiędzy podstawami wnioskowania i wnioskami, a także uwzględniała zasady doświadczenia życiowego, wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w określonej sytuacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r. II CKN 817/00, LEX nr 56906).

W szczególności Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu I instancji, w zakresie, w jakim przyjął on, iż pozwany co prawda wyraził zgodę na dokonanie wyceny lokalu mieszkalnego i zobowiązał się do zapłaty kosztów tej wyceny (k. 11), jednak w dacie podpisywania oświadczenia nie został on poinformowany o wysokości tych kosztów. Zasadnie Sąd I instancji wskazał, iż ustalenie powyższe koresponduje z zeznaniami świadków, którzy stwierdzili, iż pierwszą informację o wysokości kosztów tej wyceny otrzymali dopiero po sporządzeniu wyceny. A zatem w dacie podpisania zobowiązania pozwany nie znał wysokości kosztów sporządzenia wyceny, a tym samym na nie się nie godził. Wskazania wymaga także, iż pomimo stanowiska procesowego pozwanego, powódka żądanie w zakresie wysokości roszczenia opierała jedynie na wystawionej przez nią fakturze VAT z 18 stycznia 2014r. (k. 59), nie przedstawiając w toku procesu podstaw jej wystawienia (art. 6 kc).

Za niezasadny uznać należy również zarzut odnoszący się do kwestii uznania. Uznanie roszczenia może mieć formę uznania właściwego lub niewłaściwego. Pierwsza forma uznania stanowi nieuregulowaną odrębną umowę ustalającą, co do zasady i zakresu istnienie albo nieistnienie jakiegoś stosunku prawnego. Uznanie niewłaściwe jest natomiast określane jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2004 roku, V CK 346/03). Rozróżnienie to jest istotne o tyle, że uznanie właściwe stanowi oświadczenie woli, a wobec tego stosuje się do niego przepisy kodeksu cywilnego o skutkach oświadczenia woli, natomiast uznanie niewłaściwe jest oświadczeniem wiedzy o istnieniu zobowiązania (Z. Radwański, System prawa prywatnego. Prawo cywilne część ogólna, tom 2, C.H. Beck, Warszawa 2002, por. orz. Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2007r., II CSK

347/07). Oświadczenie wiedzy może być przez oświadczającego zmienione lub odwołane bez potrzeby zachowania szczególnej procedury i warunków, jakie są niezbędne przy zmianie lub odwołaniu oświadczenia woli. Osoba, która w sposób niewłaściwy uznała dług może, zatem odwołać swoje oświadczenie w dowolnej formie, konieczne jest jedynie, aby doszło ono do wiadomości wierzyciela. W n/n sprawie pozwany od samego początku twierdził, iż nigdy nie zgodził się na zapłatę kwoty wynikającej z faktury z 18.01.14r., zaś wpłata sumy 65 zł związana była z informacją udzieloną mu podczas oględzin. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, aby w sprawie kiedykolwiek doszło do uznania kwoty dochodzonej pozwem.

Na uwzględnienie nie zasługują również zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego tj. art. 60 kc oraz 353¹ kc.

Sąd I instancji – czego skarżący nie kwestionował – zasadnie uznał, iż strony łączył stosunek zobowiązaniowy na podstawie którego powód zobowiązał się do dokonania wyceny przedmiotowego w sprawie lokalu, zaś pozwany do zapłaty kosztów wyceny. Obowiązek uiszczenia tych kosztów niewątpliwie stanowił zatem element przedmiotowo istotny umowy (*essentialia negotii*), bez istnienia którego czynność prawna nie mogła dojść do skutku. A zatem wysokość wynagrodzenia za wykonaną usługę wyceny lokalu obciążający pozwanego winien być jednoznacznie uzgodniony przez obydwie strony stosunku zobowiązaniowego, co w n/n sprawie nie miało miejsca, a tym samym powód nie może na jego podstawie dochodzić zapłaty. Rozważaniom powyższym nie sprzeciwia się treść art. 353¹ kc, przepis powyższy wyraźnie bowiem stanowi, iż treść ułożonego przez strony stosunku prawnego nie może sprzeciwiać się jego właściwości (naturze).

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż apelacji powoda nie zasługiwała na uwzględnienie i dlatego na mocy art. 385 kc ją oddalił.